

БӨЛІМ: ЖАЛПЫ РУБРИКА

Мектеп жасына дейінгі балаларды қоршаған әлемге құрметпен қарауға экологиялық тәрбие беру маңызы.

ЖАРИЯЛАНДЫ
02.03.2025СІЛТЕМЕ
<https://bilimger.kz/176375/>**Байчорова Гульназ Алиқызы****Лауазымы: әдіскер****Жамбыл облысы****Тараз қаласы****«Еркем- Ай» бөбекжай- балабақшасы****Кіріспе**

Қазіргі қоғамда экологиялық білім мен тәрбие беру басты мәселелердің бірі болып табылады. Табиғатқа деген қамқорлық пен сүйіспеншілікті балалық шақтан бастап дамыту өте маңызды. Мектеп жасына дейінгі кезең баланың қоршаған ортаға, табиғатқа деген көзқарасын қалыптастыруда шешуші рөл атқарады. Балалардың табиғатты түсінуі, оның құндылықтарын бағалауы, қорғауы осы кезеңде қалыптасады. Экологиялық тәрбие арқылы балаларға қоршаған әлемге құрметпен қарауды үйрету болашақ ұрпақтың табиғатты қорғауда жауапты азамат болуына негіз қалайды.

Негізгі бөлім:**1. Экологиялық тәрбие берудің мәні**

Экологиялық тәрбие – табиғатқа қамқорлық көрсетуге, оның ресурстарын ұқыпты пайдалануға және қоршаған ортаны ластамауға бағытталған арнайы білім беру жүйесі. Бұл тәрбие балаларға қоршаған әлемді тануға, оған сүйіспеншілікпен қарауға және табиғи ресурстарды қорғауға үйретеді. Балалар табиғаттың сұлулығын, байлығын түсініп, оның маңызды екенін ұғынады. Сонымен қатар, экологиялық тәрбие баланың қоршаған ортаның элементтерімен үйлесімді қарым-қатынас жасау дағдыларын қалыптастырады.

2. Қоршаған әлемге құрметпен қараудың алғашқы қадамдары

Балабақша жасындағы балаларға табиғатты зерттеу, жануарлар мен өсімдіктердің өмірін бақылау сияқты қарапайым әрекеттер арқылы экологиялық тәрбиені беру тиімді әдіс болып табылады. Олар табиғат құбылыстарын, тірі ағзалардың өзара байланыстарын көріп, олардың тіршілік ету жағдайларын түсіне бастайды. Мысалы, қарапайым күнделікті бақылаулар арқылы балалар су мен ауаның тірі табиғат үшін маңызын түсініп, олардың ластануынан туындайтын проблемаларды ұғынады.

3. Ойын арқылы экологиялық тәрбие беру

Ойын – мектепке дейінгі балалардың негізгі іс-әрекеті. Ойын арқылы экологиялық тәрбиені сіңіру бала үшін жеңіл әрі қызықты болады. Мысалы, «Құстарды қорғау» ойыны арқылы балалар құстардың қоршаған орта үшін маңызын түсініп, оларды қорғау қажеттілігін ұғынады. Сонымен қатар, балаларға табиғатқа байланысты түрлі рөлдік ойындар арқылы оның құндылықтарын үйретуге болады. Бұл әдіс баланың табиғатпен қарым-қатынасын күшейтеді.

4. Серуендердің рөлі

Балабақшада табиғатқа серуенге шығу балалардың экологиялық санасын қалыптастырудың маңызды тәсілдерінің бірі болып табылады. Табиғи ортада серуендеу арқылы балалар табиғатты зерттеп, оның элементтерін түсінуге мүмкіндік алады. Өсімдіктер мен жануарлар туралы білім беру арқылы балалардың табиғатқа деген қызығушылығы мен жауапкершілігі артады. Бұл экологиялық тәрбиенің негізін қалауға көмектеседі.

5. Экологиялық тәрбиенің отбасымен байланысы

Экологиялық тәрбие тек балабақшамен шектеліп қалмай, отбасында да жалғасын табуы керек. Ата-аналар балаларына табиғатқа қамқорлық жасаудың маңызды екенін түсіндіріп, олармен бірге табиғатты қорғау шараларына қатысуы маңызды. Үйде де балаларға экологиялық тәрбие беру арқылы қоршаған ортаға деген жауапкершілігін арттыруға болады. Мысалы, ата-аналар балаларымен бірге үй жануарларына қамқорлық көрсету, өсімдіктерді суару сияқты қарапайым экологиялық дағдыларды қалыптастыра алады.

6. Экологиялық тәрбиенің болашаққа әсері

Балаларға экологиялық тәрбие беру олардың болашақта табиғатқа қамқорлықпен қарайтын азаматтар болуына жол ашады. Қоршаған ортаға деген дұрыс қарым-қатынасты бала кезден қалыптастыру, оларға табиғатты қорғау дағдыларын үйрету – экологиялық мәселелерді шешудің ұзақ мерзімді стратегиясы. Экологиялық санасы жоғары ұрпақ табиғат ресурстарын ұқыпты пайдаланып, қоршаған ортаны ластаудан қорғауға дайын болады.

Қорытынды

Мектеп жасына дейінгі балаларға экологиялық тәрбие беру – олардың қоршаған әлемге деген жауапкершілік сезімін қалыптастыруда шешуші рөл атқарады. Бұл тәрбие балалардың табиғатқа сүйіспеншілікпен қарап, оны қорғауға ынталандырады. Осының нәтижесінде болашақ ұрпақ қоршаған ортаны қорғауға жауапты, саналы азаматтар болып өседі. Экологиялық тәрбиені балабақша мен отбасында бірлесіп жүзеге асыру арқылы табиғатқа құрметпен қарайтын қоғам қалыптастыруға үлес қосамыз.

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі

1. Жапанова Р. Н., Аширбекова Қ. С. МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ БАЛАЛАРҒА ЭКОЛОГИЯЛЫҚ ТӘРБИЕ БЕРУ ТӘСІЛДЕРІ – 2018. – №. 3. – С. 90-93.
2. Ғалиева А. Н., Ахметова Г. Б. Мектеп жасына дейінгі балаларға экологиялық тәрбие беру жұмысын ұйымдастыру.
3. Интернет желісі

ҚМ АА Күәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimger.kz** Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.